

V kratkem bo izšel »**Priročnik tradicionalnih in avtohtonih vrst in sort sadja visokodebelnih sadnih dreves**«, ki vam bo v veliko pomoč pri izbiri novih sadik oz. prepoznavanju sort, katere že imate v svojem sadovnjaku, pa ne veste njihovega imena.

V priročnik bodo vključene vrste in sorte sadja visokodebelnih sadnih dreves, ki so najprimernejše za uporabo v gospodinjstvih in glede na kriterije biotske raznovrstnosti. Zajetih bo osem vrst sadja (jablana, hruška, češnja, oreh, sliva, pišečka marelica, murva in skorš) in najmanj 30 različnih sort, ki so na podlagi zbiranja podatkov najpogosteje zastopane na območju izvajanja projekta. Vsaka vrsta in sorta bo natančno opisana (opis lastnosti sorte oz. drevesa, opis ploda in možnosti uporabe plodov) ter obogatena s fotografijami dreves, cvetov ali plodov. Posebnost pri determinaciji sort so predstavljale raznovrstne sorte na območju kočevskih vasi. V priročnik smo vključili le posamezne med njimi, ker zagotovo predstavljajo edinstven primer biotske pestrosti. Posebno pozornost smo namenili našim avtohtonim vrstam: dolenski voščenci in pišečki marelici.

Pri determinaciji sort nam je bila v pomoč predvsem obstoječa literatura starih vrst in sort sadja s fotografijami plodov. Pomagali pa smo si tudi z opisovanjem plodov po diskriptorjih (velikost in barva ploda, pecelj ter meso in okus).

Z namenom ohranjanja visokodebelnih sadnih dreves, biotske pestrosti vrst in sort v funkciji bogatega elementa tradicionalnega izgleda kulturne krajine in življenjskega prostora, je pomembna tudi velikost dreves. Zato je pomembno, da so sadike cepljene na sejancu, kar zagotavlja bujnost dreves. V nadaljevanju navajamo naslove drevesnic, kjer so na projektnem območju na voljo sadike večine tradicionalnih vrst in sort visokodebelnih sadnih dreves. Pridelava sadik je pod nadzorom Fitosanitarne uprave Republike Slovenije in daje garancijo za pridelavo zdravih in brezvirusnih sadik. Večina sort jablan in hrušk opisanih v priročniku pa je na voljo v drevesnici v Posredi – Kozjanski park.

Seznam drevesnic z vrstami in sortami visokodebelnih sadnih dreves (podlaga: sejanec):

- **Drevesnica starih sadnih sort, Podsreda 45, 3257 Podsreda**
(jablane in hruške)
(03 800 71 15, 031 650 208)
- **Drevesnica Barbo d.o.o., Mali Kal 11, 8216 Mirna Peč**
(jablane, hruške, češnje, oreh in kostanj)
(07 307 84 39, 07 307 83 88, 041 754 024)
- **Kartuzija Pleterje, Drča 1, 8310 Šentjernej**
(jablane)
(07 308 12 25)

